

„Evanghelia Duminicii Vameşului și a Fariseului este un îndreptar de rugăciune”

Biserica Ortodoxă a intrat, începând cu Duminica a 33-a după Rusalii (a Vameşului și a Fariseului), în timpul liturgic al Triodului, o perioadă de 10 săptămâni a anului bisericesc ce cuprinde trei săptămâni cu patru duminici pregătitoare (Duminica Vameşului și a Fariseului, a Întoarcerii Fiului risipitor, a Înfricoșătoarei Judecăți și a Izgonirii lui Adam din Rai), Postul Sfințelor Paști de șase săptămâni și săptămâna Sfințelor Pătimiri ale Mântuitorului. Cu acest prilej, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a rostit un cuvânt de învățătură în Paraclisul „Sfântul Grigorie Luminătorul” din Reședința Patriarhală, în care a sub-liniat că perioada Triodului „este un timp de rugăciune mai intensă, de ascultare mai atentă a Sfintei Scripturi, o perioadă de pocăință și de spovedanie, de împărtășire euharistică mai deasă și de milostenie mai multă arătată celor în nevoi”.

Întâistătorul Bisericii noastre a explicat că, îna-intea începutului Postului Mare, Biserica a rânduit patru duminici pregătitoare „ca să învățăm că pentru înnoirea vieții noastre sufletești, pentru învierea sufletului din moartea pricinuită de păcat și pentru întâlnirea lui cu Hristos Cel răstignit și înviat, sunt esențiale patru lucrări mari, și anume: *rugăciunea smerită, pocăința sinceră, milostenia generoasă și postirea sau înfrânarea*”. Preafericirea Sa a precizat că Evanghelia Duminicii Vameşului și a Fariseului (Luca 18, 10-14) ne arată că trebuie să unim fapta bună

cu smerenia. „Evanghelia acestei duminici este, înainte de toate, *un îndemn la rugăciune smerită*. Prin pilda pe care ne-o spune, Domnul Iisus Hristos ne învață că nu orice rugăciune este primită de Dumnezeu, ci numai rugăciunea smerită, făcută întru umilință: *«Oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel care se smerește pe sine se va înălța»* (Luca 18, 14). Cu alte cuvinte, rugăciunea care ne înalță este rugăciunea făcută întru smerenie, cu recunoașterea propriilor limite și greșeli, iar rugăciunea care ne împiedică să ne apropiem de Dumnezeu și ne dăunează din punct de vedere spiritual este rugăciunea făcută cu mândrie, cu laudă de sine și supraapreciere”, a spus Patriarhul României.

În continuare, Părintele Patriarh Daniel a precizat că din cântările Triodului, care se referă la Evanghelia Duminicii a 33-a după Rusalii, reiese că preferința lui Dumnezeu pentru smerenia vameșului nu înseamnă aprobarea păcatelor acestuia și nici nesocotirea faptelor bune ale fariseului. „Din acest motiv, Triodul ne îndeamnă să imităm virtuțile sau faptele bune ale fariseului și, în același timp, să cultivăm smerenia vameșului. Așadar, Biserica ne îndeamnă, în același timp, la fapte bune și la multă smerenie.” Preafericirea Sa a subliniat apoi că numai smerenia deschide ușile milostivirii dumnezeiești pentru iertarea păcatelor. *„Fariseul transformă foarte repede mulțumirea adusă lui Dumnezeu într-o mulțumire de sine, într-o felicitare adresată sieși în prezența lui Dumnezeu ca martor. Mai mult, în rugăciunea sa, fariseul nu doar se laudă pe sine printr-o mulțumire formală și scurtă adusă lui Dumnezeu, ci îi și judecă pe alții. Astfel, rugăciunea sa nu este o rugăciune sfințitoare, deoarece fariseul se înalță pe sine în fața lui Dumnezeu, înjosind pe ceilalți oameni și excluzându-i din iubirea lui Dumnezeu.*

Tot ce spune fariseul în rugăciunea sa, că postește de două ori pe săptămână și dă zeciuială din tot ce câștigă, este perfect adevărat. *Însă faptul că el se laudă pe sine și disprețuiește pe alții împiedică rugăciunea lui să devină comunicare și comuniune cu iubirea milostivă a lui Dumnezeu pentru toți oamenii.* Prin urmare, fariseul, deși era virtuos, totuși nu a fost agreat de Dumnezeu, pentru că era mândru, adică se iubea pe sine și disprețuia pe alții. Spre deosebire de fariseu, vameșul, *«departe stând, nu voia nici ochii să-și ridice către cer, ci-și bătea pieptul, zicând: Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului».* Așadar, vameșul constată și mărturi-sește că numai milostivirea lui Dumnezeu îl poate vindeca și ridica din păcate.

Atât vameșul, cât și fariseul au trecut pragul ușilor templului din Ierusalim ca să se roage, însă numai rugăciunea smerită a vameșului a deschis ușile iubirii milostive a lui Dumnezeu”, a reliefat Preaf-ericirea Sa.

„Rugăciunea smerită este temelia iubirii duhovnicești adevărate”

Întâistătătorul Bisericii noastre a mai subliniat că rugăciunea smerită este temelia vieții duhovni-cești și a iubirii duhovnicești adevărate. „Evanghelia Duminicii Va-me-șului și a Fariseului este un *îndreptar de rugăciune*, deoarece aceasta ne arată că *numai rugăciunea smerită este temelia vieții și creșterii spirituale a omului sau cale de înaintare spre Hristos Cel răstignit și înviat*. Numai rugăciunea smerită vindecă sufletul de rănilor patimilor egoiste și mai ales de mândrie. Prin rugăciunea smerită, creștinul cultivă trezvia sau veghea duhovnicească, pentru a nu cădea în mulțumirea de sine, care devine repede lenevire duhovnicească și slăbire în iubirea față de Dumnezeu și de semenii. Deci, rugăciunea smerită în fața lui Dumnezeu Cel Sfânt și Bun este un fel de oglindă care ne arată că tot ce am făcut bine este foarte puțin în raport cu binele pe care trebuie să-l împlinim în viața noastră, pentru a ne asemena cu Dumnezeu în sfințenie și bunătate (...). Omul cu adevărat smerit nu se roagă numai pentru sine, ci și pentru alții, pentru membrii familiei sale, pentru toți cei din comunitatea în care trăiește, pentru Biserica întreagă și pentru toți oamenii suferinzi și necăjiți din lumea întreagă, mai ales «*pentru tot sufletul creștinesc, necăjit și întristat care are trebuință de mila și ajutorul lui Dumnezeu*», cum se spune într-una din rugăciunile Bisericii noastre (*Litia*, ectenia a treia).

Rugăciunea smerită este, așadar, temelia iubirii duhovni-cești adevărate. Nimeni nu poate iubi cu adevărat pe aproapele dacă iubirea sa este egoistă și mândră, disprețui-toa-re și judecătoare a altora, deoarece adevărata iubire este milostivă, «*binevoitoare, nu pizmuiește, nu se laudă, nu se trufește*», după cum învață Sfântul Apostol Pavel (1 Corinteni 13, 4)”, a precizat Preafericirea Sa. La final, Părintele Patriarh Daniel a spus că Sfânta Evanghelie din prima Duminică a Triodului (*a Vameșului și a Fariseului*) ne arată că treapta de bază a urcușului duhovnicesc spre Înviere este rugăciunea smerită.